

Lamb, Harold

لیمپ هارولد، ۱۸۹۲-۱۹۶۲ م

اسکندر مقدونی / هارولد لمپ: ترجمه صادق رضازاده شفق. قم: قلم مکنون، [ناشرین همکار ایران قلم: ابتکار دانش، گنج عرفان، ۱۳۹۰.

ریان، ISBN 978-964-2527-47-2

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیبا

عنوان اصلی: Alexander of Macedoney, the journey to world's end

این کتاب در سال‌های مختلف توسط ناشران مختلف چاپ شده است.

۱. اسکندر مقدونی - ۳۵۶-۳۲۳ ق. م - داستان. ۲. داستان‌های آمریکایی - قرن ۲۰ م. ۳. شاهان و فرمانروایان -- داستان. ۴.

سرداران -- داستان ۵ یونان -- تاریخ -- استیلای اسپارت و تبه ۴۰۴-۳۶۲ ق. م -- داستان ۶ رضازاده شفق، صادق، ۱۲۷۴-

۱۳۵۰ - مترجم: بد فریشتی، سیدحسن، مقدمه و بازنگری: ج. آقابابایی، رضا، مقدمه و بازنگری: د. عنوان.

۸۱۳/۵۲

الف ۱۳۹۰ ۵ الف ۲ م / PS۳۵۳۵

۱۳۹۰

اسکندر مقدونی

هارولد لمپ

■ مترجم: صادق رضازاده شفق

□ مقدمه و بازنگری: دکتر سیدحسن فریشتی، رضا آقابابایی

□ مقابله و تصحیح: بنت‌الهدی طالب، طاهره رجایی

□ ناشر: قلم مکنون

□ ناشرین همکار: ابتکار دانش، گنج عرفان، یاران قلم

□ ناظر چاپ: مسعود حبیب‌الهی

□ چاپ: ذاکر

□ نوبت چاپ: اول، ۱۳۹۰

□ شمارگان: ۲۰۰۰ جلد

□ قیمت: ۵۰۰۰ تومان

□ شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۲۵۲۷-۴۷-۲

ISBN 978-964-2527-47-2

مراکز پخش:

تلفن: ۰۲۱-۶۶۵۶۵۳۹۲

تهران: انقلاب، جمارزاده جنوبی، پلاک ۱۴۴، واحد ۸

تلفن: ۰۲۵۱-۷۷۴۶۵۶۷

قسم: خیابان صفاییه، کوچه یگدلی، کوی جلال‌زاده، کوی شریفی

WWW.Ketabeparsi.com & Email: Ghalame.maknoon@yahoo.com

کلیه حقوق این اثر برای ناشر محفوظ است.

کنگز ریمڈو

توسندہ: کارولڈلپ

ترجمہ: صادق رضا زادہ سلق

مفتاحہ: محمد علی

دکتر: حسن علی

عمو: عیاد علی

رضا: احمد علی

کار: شہزاد علی

فهرست مندرجات

۷	یادداشت
۸	مقدمه
۱۱	منابع و مآخذ پیرامون اسکندر مقدونی
۱۹	سخنی درباره مؤلف
۲۱	دیباچه به قلم مؤلف
۲۳	گذرگردونه‌ی آفتاب
۵۴	معنای شکل زمین
۹۳	دموستنیس و قبرهای خیرونیا
۱۱۳	کوه‌ها و تیس
۱۳۱	راه به سوی ترویا
۱۴۸	سرپل
۱۵۸	اولین تابستان و زمستان
۱۷۲	ایسوس
۱۸۸	زن دمشق
۲۰۴	دروازه‌های دریا
۲۲۰	بازگشت به شرق
۲۳۶	بانوی ددان
۲۵۳	تخت جمشید (پرسپولیس)

۲۷۲	پر ها، خورشید و دولت شاهنشاهی
۲۸۵	بلای تجمل
۳۰۷	رود دریا و رود ریگزار
۳۲۵	روشنک
۳۴۶	فیل ها و آخرین رود
۳۶۹	بازگشت به مغرب زمین
۳۸۸	فساد تحول
۴۰۱	عاقبت سپاه
۴۰۹	آب های بابل
۴۱۶	بعد
۴۱۸	مقدونی
۴۲۰	جانشینان
۴۲۴	قوای سائقه
۴۲۸	شهرهای کاروانی
۴۳۴	امپراتورها و عناوین آنها
۴۳۷	افسانه ها
۴۴۳	قضاوت اخلاف
۴۵۲	حالات جنون

یادداشت

در مورد اسکندر از همان زمانی که از مقدونیه برخاست و بخش بزرگی از آسیا را در نوردید کتاب‌ها و داستان‌های متعددی نوشته شد. برخی او را فردی اساطیری دانسته و در ادبیات هفتاد و دو ملت حکایات حماسی نقل کرده‌اند و گروهی او را فردی قدیس و نجات بخش دانسته و عده‌ای لقب خون‌ریز و ملعون به او داده‌اند. او اسکندر داستان‌هایی در کتب مذهبی و غیر مذهبی ذکر کرده‌اند. او در احادیث تلمود مردی مقدس و نزد مصریان یک قدیس و در ادبیات فارسی ما به رغم آتشی که در حدود نه سال بر پا کرد، شکوت‌انگیز یاد شده و در فرهنگ ایرانی دو چهره متضاد دارد از سویی پادشاهی است اهریمنی و خون‌ریز با لقب گجشک یا ملعون و از سویی دیگر در داستان‌های خیال پردازانه شاهی است پیامبر گونه که همراه خضر نبی (ع) در طلب آب حیات بود و گاهی با اسرافیل هم‌نشین می‌شد و ذوالقرنین قرآن ملقب بود و حتی برخی مورخان مسلمان چون مسعودی، ابن اثیر و ... نژاد اسکندر را از ابراهیم خلیل و یا نوح نبی می‌دانند.

هارولد لمب آمریکایی (۱۹۶۲ - ۱۸۹۲) نویسنده این کتاب (اسکندر مقدونی) با قلم شیوای خود اسکندر را قهرمانی نشان داد که از لیاقت و هوش ذاتی بهره‌مند بود و به علت برخورداری از اندیشه و آئس با دانشمندان عصر، امپراتوری با عظمت بنا نهاده که در آن از قتل و غارت کمتر خبری بود. او کشتارهای دست جمعی مردم را که برای شادی روح دوستان و سربازان مقدونیش صورت می‌داد و شهرهای بزرگ را غارت می‌کرد و یا می‌سوزاند یادی نکرده و چهره بسیار مثبتی از اسکندر نشان داده است.

دکتر سید حسن قریشی

عضو هیات علمی دانشگاه پیام نور

مقدمه

اسکندر پسر فیلیپ دوم مقدونی و از مادری به نام المپاس است. وی در سال ۳۵۶ ق.م به دنیا آمد و در سال ۳۳۶ ق.م به جانشینی پدر منصوب گردید. سال جلوس او به تخت سلطنت همان سالی است که داریوش سوم هخامنشی نیز به سلطنت رسید. برخی از منابع تاریخی، سن اسکندر را به هنگام نشستن به تخت شاهی هجده سال و برخی نیز بیست سال نوشته‌اند. به نظر می‌رسد که اسکندر به وقت پادشاه شدن بیست سال از عمرش می‌گذشت، درباره‌ی اقدامات وی مقارن به دست گرفتن قدرت و فتوحات وی در سال‌های نخستین سلطنتش و پاره‌ای اقدامات سیاسی، نظامی و فرهنگی وی در فرصتی دیگر صحبت خواهد شد.

شاه جوان در ابتدای سلطنت خود با مشکلات فوق‌العاده عجیبی رو به رو بود. درباره‌ی سلطنتی در «لین ستیس» یعنی درباره‌ی آمینتاس پسر پردیکاس، که حالا جایگاه اتالوس پدر زن جدید فیلیپ شده بود، با اسکندر سر ستیز داشت. اگر فرماندهان آزموده و صدیق، به ویژه آنتی پاتر به کمک اسکندر نمی‌شتافتند، مسلماً تاریخ به گونه‌ی دیگری ورق می‌خورد. وی مردم مقدونیه را با معافیت‌های مالیاتی به طرفداری و همدلی با حکومت جدید کشانید و باعث شد تا توده‌ها به جانشین فیلیپ روی خوش نشان دهند. در تسالی اسکندر به عنوان رئیس شورای قضات به رسمیت شناخته شد و شورای معبد دلفی را به او واگذار کرد و آخر الامر، شورای اتحادیه‌ی «کورنتی» او را به جای پدرش، به عنوان فرمانده عالی نواحی اتحادیه‌ی آن زمان در جنگ‌ها و دیپلماتیک‌ها

تمهیدات اسکندر، با آن سرعت گیج کننده و غیر قابل انحراف، اتالوس را نیز قربانی کرد. اکنون او به کدام سو حرکت می کرد؟ با توجه به تمهیدات فوری درباره‌ی اقوام وحشی در شمال، او به سال ۳۳۵ ق.م علیه آن‌ها دست به لشگرکشی زد. خط سیرش، او را از میان رودخانه‌ی نستوس و از سلسله جبال بالکان به سرزمین تریالی کشانید. او حتی از دانوب سفلی نیز گذشت و شاید از حومه و اطراف سیلیستریا هم در بازگشت اخباری درباره‌ی جدایی شاه ایلیری، یعنی کلتوس از اتحادیه دریافت کرد. در این جا نیز دشمن خود را بی هیچ مشکلی سرکوب کرد، اما به جهت دریافت اخباری هشدار دهنده از یونان، این پیروزی کامل نشد و شاه مجبور به بازگشت شد. مرگ فیلیپ، سرزمین هلنی را در آشوب و اغتشاش وسیع فرو برده بود. اکنون شایع شده بود که اسکندر در لشگرکشی علیه ایلیری ها کشته شده است. اولین شهری که سر به شورش برداشت تب بود که اهالی آن برای ناخشنودی و نارضایتی از حکومت مقدونیان دلایل بسیاری داشتند. مقرنیروهای مقدونی در تب به محاصره‌ی اهالی و نیروهای این شهر درآمد. اما دیری نپایید که اسکندر با سربازان فالانژ خویش، مردم را در سرکوبی خونین و سخت نأمید کننده‌ای از پای درآورد.

اسکندر در یک لشگرکشی عجیب که او را از هلس پونت تا پنجاب برد، این قدرت شاهی را ربود و از آن خود کرد. این نبرد عظیم این مسئله را تا آن جایی پیش برد که شاه مقدونی طرح خود را به عنوان فتحی تمام عیاریش بینی کرد. میان سپاه اسکندر و ارتش داریوش سوم، سه جنگ گرانیک در سال ۳۳۴ ق.م، ایسوس در سال ۳۳۳ ق.م، گوگمل در سال ۳۳۱ ق.م روی می دهد. حکومت هخامنشیان در سه جنگ مداوم، از مقدونیان به رهبری اسکندر شکست خورد. آنگاه حکومت هخامنشیان به پایان رسید و عصر تازه‌ای که فرجام آن بسیار هم مطمئن به نظر نمی رسید آغاز شد.

حکومت اسکندر در ایران کوتاه تر از آن بود که بتواند پس از مرگ اسکندر

در سال ۳۲۳ ق.م. در میان مغلوبان که حکومت سستی خود را از دست داده بودند ادامه یابد.

در حقیقت میوه‌ی خاصی که او از خود بر جای گذاشت، هرگز فرصتی کافی برای رسیدن نیافت امپراتوری جوان اسکندر در سرزمین‌های بیگانه فرصت نیافت که مردانی تمام عیار برای فرمانروایی و میدان سیاست تربیت کند.

دوران کوتاه فرمانروایی اسکندر ۳۲۳-۳۳۰ ق.م نیز نتوانست تمرکز و انسجام دیرین آن را باز آورد، به طوری که پس از مرگ او کشمکش میراث‌خواران بر سر حکومت بر این امپراتوری پهن‌آور درگرفت؛ به ویژه آن که اسکندر تا واپسین لحظات زندگی خود فرصت نیافت جانشینی برای خویش تعیین کند. حمله‌ی اسکندر مقدونی از مهم‌ترین حوادث تاریخی - نظامی سیاسی دوره‌ی باستان است که متعاقب آن با وراج یونانی مآبی در ایران، شاهد روی کار آمدن سلسله ایرانی هستیم که - به نام مؤسس آن سلوکوس، سلسله‌ی سلوکیه نام گذاری شده است که یک خلاء قدرت ملی در ایران باستان به وجود آورد که در این دوره و حوادث مهمی را برای بحث در بر می‌گیرد.

دکتر سید حسن قریشی

عضو هیئت علمی دانشگاه پیام نور

رضا آقابابایی

کارشناس ارشد تاریخ